

Nota van Beantwoording NRD MER dijktraject Thorn-Wessem

Hoogwaterbeschermingsprogramma Noordelijke Maasvallei

titel Nota van Beantwoording NRD MER dijktraject Thorn-Wessem
subtitel Hoogwaterbeschermingsprogramma Noordelijke Maasvallei
datum 12 juni 2018
versie 0.1
status
zaaknr. 2018-Z15988
documentnr. 2018-D149744

Deze nota is tot stand gekomen door Arcadis en Witteveen + Bos in samenwerking met en in opdracht van Waterschap Limburg.

Inhoudsopgave

1	Inleiding en doel	4
1.1	Doel van deze nota	4
1.2	Achtergrond dijkversterking Thorn-Wessem	4
1.3	Stand van zaken	4
1.4	Commissie m.e.r.	4
1.5	Vervolgproces	5
2	DEEL A: Algemeen deel	6
2.1	Milieueffectrapportage	6
2.2	Notitie Reikwijdte en Detailniveau	6
2.3	Fasen in MER	6
2.4	Dijkverlegging (Systeemopgave)	7
2.5	Rivierwaarts versterken	8
2.6	Ontwerpprincipes	9
2.7	Kwelwater	9
2.8	Koningssteendam	9
2.9	Retentiegebied	9
2.10	Schaderegelingen	10
3	DEEL B: Individuele beantwoording	12
3.1	Zienswijze 1: Schutterij Sint Joris Wessem	12
3.2	Zienswijze 2	12
3.3	Zienswijze 3	14
3.4	Zienswijze 4	16
3.5	Zienswijze 5	17
3.6	Zienswijze 6: LLTB-regio Midden-Limburg	18
3.7	Zienswijze 7	19
3.8	Zienswijze 8	19
3.9	Zienswijze 9	20
3.10	Zienswijze 10	21
3.11	Zienswijze 11	22
3.12	Zienswijze 12: Thorner Zeilclub	22
3.13	Zienswijze 13: Dorpsraad van Wessem	24
3.14	Zienswijze 14: Comité Behoud Historisch Aanzicht Wessem	28
3.15	Zienswijze 15: Klankbordgroep water en landschap, Comité Behoud Historisch Aanzicht Wessem, Dorpsraad Wessem	30

1 Inleiding en doel

1.1 Doel van deze nota

In deze nota geeft het Waterschap Limburg – als initiatiefnemer van het project dijkversterking/dijkverlegging dijktraject Thorn-Wessem – een reactie op de binnengekomen zienswijzen op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau MER dijktraject Thorn – Wessem. De beantwoording van de zienswijzen is afgestemd met de Provincie Limburg – als bevoegd gezag voor het MER dijktraject Thorn-Wessem – en andere betrokken overheden. Tevens zijn de zienswijzen toegestuurd aan de commissie voor de milieueffectrapportage en betrokken bij het advies van de commissie over de reikwijdte en het detailniveau van het milieueffectrapport. In de NRD zijn de alternatieve dijktrajecten en de milieueffecten, die in de milieueffectrapportage (MER) worden onderzocht, beschreven. Ook de diepgang waarmee het onderzoek wordt uitgevoerd is hierin vastgelegd.

1.2 Achtergrond dijkversterking Thorn-Wessem

Na de hoogwaters van 1993 en 1995 zijn in Limburg op diverse locaties, waaronder Thorn - Wessem, in hoog tempo nooddijken aangelegd. Slechts bedoeld als korte termijn oplossing totdat rivierverruiming gereed was. Toen bleek dat rivierverruiming onvoldoende oplossing bood voor de lange termijn, zijn de Limburgse nooddijken als primaire waterkering in de Waterwet opgenomen. Bij toetsing is gebleken dat de keringen niet meer voldoen aan de nieuwe norm van januari 2017. Ook de waterkering in Thorn - Wessem is niet hoog genoeg en niet sterk genoeg. Het klimaat verandert, we krijgen meer extremen. De Maas gaat in de toekomst grotere hoeveelheden water afvoeren. In de Waterwet is opgenomen dat we bij het ontwerp van de kering ook rekening houden met klimaatverandering. We verhogen keringen en bieden de rivier voldoende ruimte. Als we de huidige waterkering over de hele lengte ophogen, maken we de rivier smaller terwijl in de toekomst juist meer ruimte nodig is. Daarom verkennen we in Thorn - Wessem ook een dijkverlegging en retentiegebied.

1.3 Stand van zaken

De NRD MER Thorn - Wessem heeft vanaf 15 maart tot en met 11 april 2018 ter inzage gelegen, waarbij de mogelijkheid was om hierop een zienswijze in te dienen. In totaal zijn vijftien zienswijzen ingediend.

De Nota van Beantwoording bestaat uit twee delen. In deel A van de Nota van Beantwoording wordt een aantal veelvoorkomende onderwerpen toegelicht. Voorbeelden van deze onderwerpen zijn schaderegeling en de diverse fasen in een milieueffectrapportage. In deel B zijn de binnengekomen reacties voorzien van een uniek nummer en vervolgens samengevat en beantwoord. Waar zienswijzen leiden tot een wijziging van het milieueffectrapport dan blijkt dit uit de beantwoording. In het kader van privacy zijn de zienswijzen van particulieren geanonimiseerd. Iedere inspreker ontvangt tevens per brief de beantwoording op zijn of haar zienswijze.

1.4 Commissie m.e.r.

De Commissie m.e.r. is een onafhankelijke stichting die bij wet is ingesteld. De Commissie adviseert overheden over de kwaliteit van milieu-informatie. Het is niet verplicht om een advies aan de Commissie m.e.r. te vragen. Uit oogpunt van zorgvuldigheid hebben we hier wel voor gekozen. De Commissie m.e.r. heeft op 29 mei 2018 haar advies uitgebracht. Hierin zijn de ingediende zienswijzen

betrokken. Het advies staat op de website van de Commissie m.e.r. en de website van Waterschap Limburg.

1.5 Vervolgproces

Op basis van de NRD, de ingebrachte zienswijzen en het advies van de Commissie voor de m.e.r. wordt de milieueffectrapportage opgesteld. De alternatieve dijktrajecten worden onderzocht en de effecten beoordeeld. Het MER wordt, samen met het voorkeursalternatief, ter visie gelegd. Hierop kunnen zienswijzen worden ingediend.

2 DEEL A: Algemeen deel

2.1 Milieueffectrapportage

In Nederland hechten we veel waarde aan het milieu en de omgeving. Om te voorkomen dat het milieu en uw omgeving te sterk worden aangetast bij grote infrastructurele projecten krijgen deze een volwaardige plek in de besluitvorming. Dit doen we met het instrument milieueffectrapportage (m.e.r.). In een milieueffectrapportage wordt onderzoek verricht. Dit onderzoek vereist een scherpe afbakening van 'reikwijdte en detailniveau'. Hiervoor dient een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD).

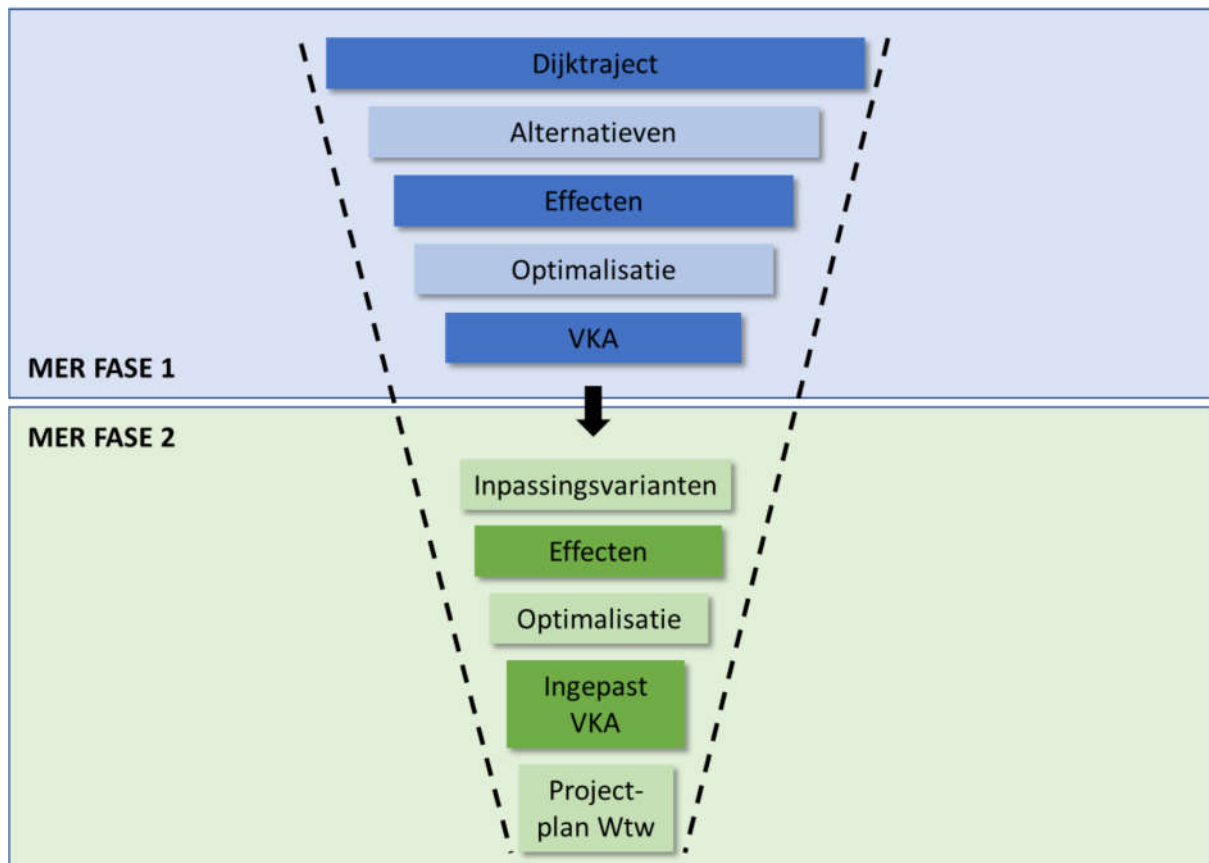
2.2 Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Een eerste formele stap in een milieueffectrapportage is de Notitie Reikwijdte en Detailniveau en is bedoeld om u te informeren over de gewenste inhoud en diepgang van de milieueffectrapportage, ofwel de reikwijdte en het detailniveau. De reikwijdte geeft aan wat het voornemen is, welke alternatieven en varianten worden onderzocht en welke milieu- en omgevingsthema's in beeld worden gebracht (het 'wat'). Het detailniveau betreft de diepgang en methode van het onderzoek (het 'hoe').

De NRD geeft inzicht in de achtergronden en nut en noodzaak van de versterkingsopgave, de dijkverleggingsopgave (ook wel systeemopgave genoemd) en de beekherstelopgave. Daarnaast wordt aangegeven welke alternatieve dijktrajecten worden onderzocht en welk beoordelingskader daarbij wordt gehanteerd. Dit geldt zowel voor de Verkenningsfase (MER Fase 1) als de planuitwerkingsfase (MER Fase 2) van het MER. De NRD vormt daarmee het kader voor het op te stellen MER. De NRD geeft nog geen inzicht in mogelijke effecten, deze worden bepaald tijdens de onderzoeken die voor het MER worden uitgevoerd.

2.3 Fasen in MER

Elke dijkversterking doorloopt 3 fasen: verkennen, plan uitwerken, realiseren. Het ter inzage leggen van de NRD en het verwerken van zienswijzen valt binnen de verkenningsfase. De verkenningsfase eindigt met een voorkeursalternatief. Op het ontwerp voorkeursalternatief kunt ook een zienswijze indienen. Die zienswijze is gericht op de milieueffecten die in MER Fase 1 zijn onderzocht en de keuze voor een ontwerp-voorkeursalternatief dat hierin gepresenteerd wordt. Het ontwerp-voorkeursalternatief in MER Fase 1 betreft de locatie, het type en indicatieve hoogte van de dijkversterkingsopgave en beekherstelopgave en /of de locatie en mate van de dijkverlegging. Na de keuze voor een ontwerp-voorkeursalternatief wordt deze verder uitgewerkt en ingepast in de omgeving. In MER Fase 2 worden de mogelijke inpassingsvarianten beschreven en beoordeeld. MER Fase 2 wordt tegelijkertijd met het ontwerpprojectplan ter inzage gelegd. Ook hierop kunt u zienswijzen indienen. Het MER wordt opgesteld door Waterschap Limburg. Gedeputeerde Staten zijn bevoegd gezag voor de m.e.r.-procedure.

Figuur 1: Schematische weergave effectbeoordeling MER fase 1 en MER fase 2

2.4 Dijkverlegging (Systeemopgave)

Waterschap Limburg is verantwoordelijk voor het HWBP-dijkversterkingsprogramma in haar beheergebied, met als primaire doelstelling het verbeteren van de waterveiligheid in de Maasvallei. Deze dijkversterkingsopgave wordt binnen het HWBP Noordelijke Maasvallei, waar mogelijk, gecombineerd met overige actuele wateropgaven in het beheergebied, namelijk de systeemopgave en beekopgaven. Deze drie type opgaven worden in de verkenningsfase van het HWBP als integrale opgave onderzocht.

De minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft in november 2017 besloten om op 5 plaatsen in de Noordelijke Maasvallei¹ het verleggen van dijken uit te voeren. Deze trajecten kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de afvoer van de Maas bij hoogwater. Onderzoek naar het verbeteren van de systeemwerking van de Maas komt voort uit het Nationaal Waterplan 2016-2021. In dit Waterplan is bepaald dat voor de Limburgse Maas invulling moet worden gegeven aan het behouden van rivierbed, vanwege het laten vervallen van de eis tot overstroom van de dijken in de Limburgse Maasvallei. Versterking van de bestaande dijktrajecten (in het kader van HWBP) betekent namelijk dat winterbed van de rivier verloren gaat: een aanzienlijk deel van winterbed komt dan achter de nieuwe keringen te liggen. Om de bergende en stroomvoerende functie van het winterbed zoveel mogelijk te behouden, zijn zogeheten 'systeemmaatregelen' in de vorm van dijkverleggingen nodig. Dit zijn maatregelen die voorkomen dat het rivierbed – als gevolg van de dijkversterkingsopgave – kleiner wordt. Hierbij kan gedacht worden aan dijkverleggingen en retentiemaatregelen.

¹ Arcen, Baarlo – Hout-Blerick, Thorn – Wessem, Venlo – Velden en Well

In het verkennend onderzoek is aangegeven dat systeemmaatregelen op zichzelf staan en niet onderling uitruilbaar of vervangbaar zijn. Dit betekent dat de maatregelen geen onderlinge rivierkundige afhankelijkheid kennen. Het niet, of in beperktere mate, doorgaan van een van de maatregelen heeft hiermee niet tot gevolg dat er een andere maatregel voor in de plaats komt. Iedere systeemmaatregel draagt bij aan het robuuster functioneren van het riviersysteem en het beperken van negatieve waterstandseffecten als gevolg van dijkversterkingen op de nieuwe normering en is daardoor vanuit hydraulisch oogpunt gewenst. De nadere uitwerking en bijbehorende afweging van de 5 benoemde systeemmaatregelen is onderdeel van de 5 lopende HWBP-verkenningen (MER fase 1).

2.5 Rivierwaarts versterken

De vraag die in diverse zienswijzen is gesteld, waarom wordt de kering niet rivierwaarts versterkt, wordt hier nader toegelicht. De Maas heeft beperkt ruimte in de Noordelijke Maasvallei. Elke verandering in het rivierengebied werkt verhogend op de waterstand en kan gevolgen hebben voor de waterveiligheid. Een dijkversterking wordt altijd aan de landzijde (binnendijks) uitgevoerd. Een dijkversterking aan de rivierzijde (buitendijks) gebeurt alleen als het aan de landzijde niet mogelijk is. De effecten van individuele activiteiten kunnen klein zijn, maar de gezamenlijke effecten van de diverse claims kunnen wel significant zijn.

De volgende afwegingsaspecten zijn van belang en dienen in het voorkeursbesluit en het projectplan benoemd en indien van toepassing, toegelicht te worden:

1. Binnendijkse versterking is redelijkerwijs niet mogelijk wanneer een binnendijkse oplossing:
 - a. Tot onredelijk hoge kosten leidt ten opzichte van een buitendijkse oplossing incl. compenserende maatregelen;
 - b. Technisch zeer lastig te realiseren is of grote uitvoeringsrisico's met zich meebrengt;
 - c. Aantasting van belangrijke maatschappelijke waarden oplevert. Bijvoorbeeld wanneer omwonenden onevenredig veel nadelen ondervinden van de oplossing of wanneer belangrijke cultuurhistorische of landschappelijke waarden aangetast worden.
2. Buitendijkse versterking is mogelijk indien deze:
 - a. Op een hydraulisch gunstige locatie ligt. Bijvoorbeeld als deze locatie niet leidt tot het versterken of creëren van een hydraulisch knelpunt. Ook bij eventuele reserveringen van ruimte voor een toekomstige vergroting van de bergings- en/of afvoercapaciteit zal kritisch gekeken moeten worden of buitendijks versterken mogelijk is.
 - b. Geen belemmering oplevert voor het veilig en doelmatig gebruik van het rivierbed, waaronder de scheepvaartfunctie.

De beoordeling van de buitendijkse versterking vindt plaats in overleg met de rivierbeheerder conform de methodiek uit het rivierkundig beoordelingskader van Rijkswaterstaat, te vinden op de Helpdesk Water². In dit kader zijn ook de principes van compensatie van bergend vermogen en waterstandseffecten toegelicht.

² Rivierkundig beoordelingskader v.4.0, 23 januari 2017
<https://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/wetgeving-beleid/waterwet/@178387/rivierkundig/>

2.6 Ontwerpprincipes

Om de versterkingsopgave, systeemopgave en de beekherstelopgave in samenhang te kunnen bekijken, zijn er per opgave uitgangspunten geformuleerd en ontwerpprincipes ontwikkeld. Voor elk (deel van een) alternatief zijn diverse ontwerpprincipes mogelijk. Het alternatief dat uiteindelijk wordt gekozen, voorkeursalternatief genaamd, kan een alternatief zijn zoals in de NRD staat of een combinatie van onderdelen uit de verschillende alternatieven.

2.7 Kwelwater

Kwelwateroverlast is door veel insprekers aangedragen als een aandachtspunt voor het onderzoek. Het grootste deel van het jaar stroomt grondwater af richting de Maas. Tijdens hoogwater kan de stromingsrichting omdraaien en kan Maaswater wegzakken in de bodem. Afstromend grondwater wordt dan 'geremd' door de hogere Maas en kwelt omhoog. De frequentie van hoogwater kan mogelijk wijzigen als gevolg van een dijkverlegging. Naast hoogwater kan kweloverlast ook optreden op locaties waar gebruik wordt gemaakt van waterkerende constructies. De gevolgen van deze maatregelen kunnen worden beperkt door bijvoorbeeld een afvoer (drain) aan te leggen. In het MER worden de gevolgen voor kwel in beeld gebracht. Momenteel worden ook modelberekeningen uitgevoerd voor de gevolgen voor kwelwater bij het realiseren van een retentiebekken.

2.8 Koningssteendam

Door diverse insprekers is de Koningssteendam als aandachtspunt genoemd. Deze dam is geen primaire waterkering en is om die reden geen onderdeel van de scope van het dijkversterkingsprogramma HWBP Noordelijke Maasvallei, waar dijktraject Thorn-Wessem onderdeel van uitmaakt. De hoogte van de Koningssteendam, en het feit dat de dam waterkerend is, is door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat als uitgangspunt aangenomen bij de bepaling van de ontwerpcondities en rekenmodellen. De Koningssteendam is hiermee van invloed op de waterstanden, die uitgangspunt zijn voor de beoordeling en het ontwerp van de waterkeringen bij Thorn-Wessem. De actuele uitgangspunten worden door de rivierbeheerder (het Rijk) verstrekt aan de waterschappen in de vorm van hydraulische randvoorwaarden. Indien deze hydraulische randvoorwaarden wijzigen, bijvoorbeeld als gevolg van een verandering in (beoogd) functioneren van het riviersysteem, worden die verwerkt in deze randvoorwaarden en kent dit vervolgens zijn doorwerking in de beoordeling en het ontwerpen van waterkeringen. Indien het Rijk (Ministerie en Rijkswaterstaat) aanleiding ziet de hydraulische randvoorwaarden op korte termijn aan te passen naar aanleiding van de situatie van de Koningssteendam, dan zullen die nieuwe randvoorwaarden aan Waterschap Limburg worden verstrekt.

2.9 Retentiegebied

De systeemmaatregel die voor Thorn-Wessem wordt meegenomen is het behoud van het winterbed in de vorm van een retentiegebied. Het agrarisch gebied tussen de kernen Thorn en Wessem kan dan als retentiegebied gebruikt gaan worden en blijft dan winterbed. Het realiseren van een retentiebekken is niet een heel anders dan nu het geval is. In de huidige situatie dient de locatie van het retentiebekken immers al als waterberging. Bij waterstanden die hoger zijn dan de huidige dijk, komt het water van de Maas het laaggelegen gebied tussen Thorn en Wessem ingestroomd. In het MER onderzoeken we alternatieven die de kernen van Thorn en Wessem beter beschermen en waarbij het winterbed en de waterbergende functie zoveel mogelijk gehandhaafd blijft. Hiervoor zijn nieuwe keringen in beeld die ervoor zorgen dat de beide kernen Thorn en Wessem binnendijks liggen en voldoende beschermd zijn en het huidige winterbed van de Maas ingezet kan blijven voor

waterberging. Het verschil met de huidige situatie is dat met het retentiebekken het instromen van het gebied beter gereguleerd kan worden, zowel qua locatie, hoeveelheid en moment van instromen. Het gebied kan gaan functioneren op het moment dat deze het hardst nodig is. In de huidige situatie, zal bij het overstromen van de kering tevens de kern van Wessem vol lopen. In de alternatieven worden ontwerpprincipes meegenomen die elk een maximaal en minimaal retentiegebied mogelijk maken om zo de bandbreedte van de systeemmaatregel inzichtelijk te maken.

2.10 Schaderegelingen

Particulieren, bedrijven of organisaties kunnen als gevolg van de dijkversterking schade ondervinden. Deze schade kan ontstaan als gevolg van het uitvoeren van onderzoeken of, in een later stadium, als gevolg van het aanleggen, versterken of verleggen van de waterkering. Indien u schade heeft aan uw eigendom, komt u mogelijk in aanmerking voor een vergoeding. Hiervoor bestaan wettelijke regels en procedures.

We onderscheiden drie soorten schade of nadeel:

1. Nadeel waarop de schaderegeling van de Waterwet van toepassing is.
2. Planschade.
3. Bouwschade.

Ad 1) Nadeel waarop de schaderegeling van de Waterwet van toepassing is

In de Waterwet is een algemene grondslag opgenomen voor vergoeding van schade in verband met de rechtmatige uitoefening van een taak of bevoegdheid in het waterbeheer (nadeelcompensatie). Iemand die schade lijdt als gevolg van een dijkversterking kan een verzoek om nadeelcompensatie indienen bij het waterschap. Het waterschap heeft een verordening vastgesteld waarin regels zijn opgenomen over de wijze waarop een verzoek wordt behandeld.

De schade kan zowel het gevolg zijn van het projectplan Waterwet als van de werkzaamheden ten behoeve van de dijkversterking. Bij schade als gevolg van het projectplan Waterwet kan het bijvoorbeeld gaan om het ruimtebeslag van de dijk op grond van derden of om verlies van uitzicht. Schade als gevolg van de uitvoering van de dijkversterking kan bijvoorbeeld bestaan uit omzetverlies door tijdelijke verminderde bereikbaarheid.

Ad 2) Planschade

Voor het wijzigen, versterken of aanleggen van een primaire waterkering wordt een projectplan Waterwet opgesteld. Het projectplan Waterwet is geen planologisch besluit. Als het verbreden of het verleggen van een dijk niet past in het bestemmingsplan dan is nodig het bestemmingsplan te herzien of met een omgevingsvergunning af te wijken van het bestemmingplan. Hierdoor kan planschade ontstaan. Dit is waardevermindering van onroerende zaken of inkomensschade die ontstaat door een wijziging van de planologische situatie. De Wet ruimtelijke ordening bevat een grondslag voor vergoeding van planschade. Vergoeding van planschade is samengevat alleen mogelijk indien de schade redelijkerwijs niet of niet geheel ten laste van de burger of de onderneming behoort te komen en voor zover de tegemoetkoming niet voldoende anderszins is verzekerd.

Ad 3) Bouwschade

Tijdens de uitvoering kan bouwschade ontstaan. Bij bouwschade gaat het om schade als gevolg van *onrechtmatig* handelen in de zin van het Burgerlijk Wetboek. Bij bouwschade kan bijvoorbeeld worden gedacht aan scheurvorming in panden. Schade die aantoonbaar en verwijtbaar is veroorzaakt door de werkzaamheden, komt in principe geheel voor vergoeding in aanmerking. Een

eventuele schadevergoeding dient betaald te worden door de natuurlijke of rechtspersoon die de schade heeft veroorzaakt (bijvoorbeeld de aannemer of het onderzoeksbureau).

Het verschil tussen bouwschade en nadeelcompensatie is dat bij nadeelcompensatie sprake is *rechtmatig* overheidshandelen.

3 DEEL B: Individuele beantwoording

3.1 Zienswijze 1: Schutterij Sint Joris Wessem

Punt 1

Twee schutterijen (circa 200 leden) hebben hun basis op het huidige terrein. Inspreker vreest dat met de aanleg van een retentiebekken en de beperkingen die daardoor ontstaan, geen terrein in Wessem met permanent vrij schootsveld meer beschikbaar is voor hun schietsport. Ook vreest inspreker dat het organiseren van schuttersfeesten niet langer mogelijk is en dat Schutterij Sint Joris geen nieuwe leden meer krijgt.

Reactie:

Het gebied tussen Thorn en Wessem is nu ook onderdeel van het rivierbed en heeft een bergende functie. Het inrichten van een retentiegebied betekent niet automatisch dat er gevolgen zullen zijn voor de bestaande functies in het gebied. De aanleg van een retentiegebied is de uitkomst van een verkennend onderzoek van Rijkswaterstaat. In het MER worden de effecten van deze oplossing dan ook meegenomen en nader onderzocht. Hierbij worden de gevolgen voor functies in het gebied eveneens in beeld gebracht.

Punt 2

Inspreker geeft aan dat de geplande waterkering langs de Maasboulevard, een dijk van 1,5 meter als afscheiding van de Maas, ten koste gaat van een aantrekkelijk Wessem en zijn weerslag heeft op Wessem als vestigingsplaats. Ook tast dit de leefbaarheid van de kleine kern aan. Volgens inspreker zal Wessem veranderen in een slaapdorp waar niemand zich nog wil vestigen. Een flexibele waterkering voor de Maasboulevard zou Wessem redden als vestigingsplaats.

Reactie:

De voorkeur en zorg van inspreker worden meegenomen bij de afweging van de verschillende alternatieven. MER fase 1 is bedoeld voor het beoordelen van de alternatieven. Zie ook deel A van deze Nota van Beantwoording voor een nadere toelichting op het MER in twee fasen. Op basis hiervan wordt uiteindelijk een voorkeursalternatief gekozen. Beide alternatieven die door inspreker omschreven zijn, worden onderzocht in MER fase 1.

Punt 3

Inspreker nodigt gedeputeerde Daan Prevoo uit voor een bezoek aan Wessem om de beschreven situaties te aanschouwen.

Reactie:

Gedeputeerde Daan Prevoo, met o.a. waterveiligheid en ruimtelijke kwaliteit in zijn portefeuille, heeft op 27 april jl. aangekondigd met onmiddellijke ingang als gedeputeerde te stoppen. Zijn voorgenomen bezoek aan Wessem gaat daarom niet door. Gedeputeerde Mackus is de (tijdelijke) vervanger. Er wordt in afstemming tussen gemeente Maasgouw, Waterschap Limburg en Provincie Limburg een nieuwe afspraak voor een bezoek van bestuurders van Provincie en Waterschap Limburg aan Wessem ingepland.

3.2 Zienswijze 2

Punt 1

Inspreker geeft aan dat in paragraaf 3.3.5 wordt gesproken over het onderzoeken van een demontabele kering voor de Maasboulevard en dat deze demontabele kering geldt als een

aandachtspunt bij de uitwerking van het voorkeursalternatief in het MER fase 2. Inspreker ziet graag dat deze demontabele kering in de planvorming wordt meegenomen als één van de alternatieven. Daarnaast verzoekt inspreker om daarnaast een zelfsluitende waterkering op te nemen in de alternatieven.

Reactie:

In beginsel ziet de keuze bij het voorkeursalternatief op de locatie van de kering. Zie voor een nadere toelichting op het MER in twee fasen deel A van deze Nota van Beantwoording. Echter, omdat het bij de Maasboulevard gaat om een speciale situatie gaan we voor dit deel van het traject in het voorkeursalternatief op hoofdlijnen een keuze voor het type kering maken. Dit betekent concreet de afweging tussen een vaste of een tijdelijke kering. De door inspreker genoemde tijdelijke kering is dus een van de alternatieven in het MER. Onder tijdelijke keringen vallen onder andere zelfsluitende keringen, demontabele keringen en andere maatwerkoplossingen.

Punt 2

Inspreker geeft aan dat in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) geen type dijk aanpassingen zijn omschreven zoals aangegeven in paragraaf 4.1. Inspreker ziet graag dat deze typedijk aanpassingen ook in de NRD worden uitgewerkt en toegelicht.

Reactie:

De NRD is de eerste stap in de m.e.r.-procedure en geeft aan welke reikwijdte en detailniveau het MER heeft bij het onderzoeken van de milieueffecten en de beoordeling van de alternatieven. Zie ook deel A van deze Nota van Beantwoording voor een nadere toelichting op het NRD en een MER in twee fasen.

MER fase 1 is bedoeld voor het beoordelen van de alternatieven. Op basis hiervan wordt uiteindelijk een voorkeursalternatief gekozen. Dit voorkeursalternatief ziet in beginsel op de locatiekeuze van de kering. Daar waar de type dijk aanpassingen relevant zijn voor de keuze van een ontwerp-voorkeursalternatief worden deze meegenomen in de beoordeling van de alternatieven in MER Fase 1. Indien de type dijk aanpassingen niet relevant zijn voor de keuze van het ontwerp-voorkeursalternatief maar maatwerk en inpassing betreffen, worden deze pas meegenomen in MER fase 2. Bij de Maasboulevard wordt in MER fase 1 al beoogd om een keuze te maken voor het type kering zoals bij punt 1 is benoemd.

Punt 3

Inspreker verzoekt om het beoordelingskader voor wat betreft cultuurhistorie uit te breiden met de effectbeschrijving op historische structuren en het beschermd dorpsgezicht.

Reactie:

In het MER worden de alternatieven beoordeeld op historische structuren en het beschermde dorpsgezicht bij het aspect Cultuurhistorie onder Landschap, cultuurhistorie en archeologie. Beide door de inspreker benoemde onderwerpen worden dus in het MER beoordeeld.

Punt 4

Inspreker verzoekt om de gevolgen van kwel (o.a. als gevolg van vroegere en recente kleiwinning) op de effectiviteit van de retentiemaatregel te onderzoeken.

Reactie:

In het onderzoek naar het retentiegebied is het onderzoek naar de gevolgen voor kwelwater een volwaardig onderdeel. Momenteel worden modelberekeningen uitgevoerd om de gevolgen voor

kwelwater in beeld te brengen. Verder is in deel A van deze Nota van Beantwoording een nadere toelichting over kwel in het MER opgenomen.

Punt 5

Inspreker geeft aan dat op pagina 17 in bijlage 3 wordt gesproken over het behoud van retentiewerking van delen van Thorn en Wessem. Inspreker vindt deze beredenering onjuist en ziet graag dat deze wordt aangepast.

Reactie:

De huidige keringen in het dijktraject Thorn - Wessem zijn ontworpen om bij hoogwater overstroombaar te zijn. Dit is in overeenkomst met de aanwijzing in de Beleidslijn Grote Rivieren waarin het gebied achter de huidige keringen is aangeduid als winterbed. Dit is tevens vastgelegd in het bestemmingsplan.

Bij het aanleggen van de nieuwe keringen, of het verhogen van de huidige kering, is deze eis van overstroombaarheid niet meer aanwezig. In het Deltaprogramma is onderzocht wat dit betekent voor de bergingscapaciteit van de Maas. Er is overeengekomen dat een gebied achter de keringen in de nieuwe situatie de status van winterbed zal gaan verliezen. Daarbij zullen op 12 locaties van de Maas maatregelen worden getroffen om dit verlies aan rivierbed te beperken. Deze zogenaamde systeemmaatregelen bestaan uit dijkverleggingen en het behouden van berging door middel van een retentiegebied. Voor een nadere toelichting over de systeemopgave en retentie zie deel A van deze Nota van Beantwoording.

Punt 6

Inspreker ziet graag dat in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) wordt opgenomen dat de alternatieven uit bijlage 2 gecombineerd kunnen worden om tot een voorkeursalternatief te komen.

Reactie:

Het klopt dat het voorkeursalternatief uit een combinatie van onderdelen uit de verschillende alternatieven kan bestaan. Het combineren van alternatieven is toegelicht in paragraaf 3.2 in de NRD (pagina 26). Zie ook deel A van deze Nota van Beantwoording voor een nadere toelichting over ontwerpprincipes.

3.3 Zienswijze 3

Punt 1

Inspreker constateert dat het gebied tussen Thorn en Wessem wordt omschreven als een voornamelijk agrarisch gebied met afgewisseld grasland en akkerbouw en enkele agrarische bedrijven. Dit klopt volgens inspreker niet, omdat zijn bedrijf ook in dit gebied ligt en dat dit een bedrijf is in de zakelijke dienstverlening.

Reactie:

Het klopt dat er in het gebied niet enkel sprake is van agrarische functies. De gebiedsbeschrijving in de NRD is bedoeld als beschrijving op hoofdlijnen, voor een algemene indruk. Met de term 'voornamelijk' in de gebiedsomschrijving is getracht aan te geven dat er niet enkel sprake is van uitsluitend agrarische functies.

Punt 2

Inspreker is het niet eens met alternatief 2 omdat hierbij te veel bedrijven en woningen buitendijks worden gebracht. Inspreker is van mening dat door de aanleg van een retentiegebied ernstige schade wordt aangericht aan de natuur, het milieu en de in het beoogde retentiegebied gelegen bedrijven.

Een van deze bedrijven betreft een hoogstamboomgaard, welke verloren zou gaan bij het onderlopen met vervuild Maaswater.

Reactie:

MER fase 1 is bedoeld voor het beoordelen van de alternatieven. Hierbij worden de effecten van alle alternatieven in kaart gebracht, ook voor alternatief 2. De effectbeschrijving vormt de basis om tot een voorkeursalternatief te komen. Zoals in het beoordelingskader in de NRD (tabel 4-1) is aangegeven worden de alternatieven onder meer op de door inspreker aangegeven onderwerpen beoordeeld (natuur, milieu en bedrijvigheid). Voor een nadere toelichting op de rol van het NRD en een MER in twee fasen, zie deel A in deze Nota van Beantwoording.

Punt 3

Inspreker verzoekt om te onderzoeken hoe het retentiegebied klein en beheersbaar wordt gehouden bij alternatieven 3 en 4.

Inspreker vraagt daarnaast om de gevolgen van het instromende vervuilde Maaswater in het retentiegebied op het omliggende (agrarische) land te onderzoeken (milieutechnisch en economisch). Inspreker geeft aan dat het noodzakelijk is om ook gebieden, woningen en bedrijven buiten het retentiegebied te beschermen voor het geval het water verder komt dan het retentiegebied.

Reactie:

De effecten van instromend water worden meegenomen in het MER. De effectbeschrijving van Maaswater op agrarisch land wordt ondergebracht bij het thema Woon- en leefomgeving, aspect Bedrijvigheid en beoordelingscriterium Overige gebruiksfuncties in het gebied (bedrijventerreinen, landbouw en recreatie). Gevolgen van de inlaat van het water worden ook onderzocht in het MER. Het water dat nu het gebied in kan stromen is van dezelfde kwaliteit als het water dat in de referentiesituatie het gebied kan instromen. Het retentiegebied, klein of groot, wordt omsloten door dijken en/of hogere gronden. Hierdoor wordt het gebied beheersbaar gehouden.

Punt 4

Inspreker verzoekt om de stabiliteit van de Koningssteendam toe te voegen aan de berekeningen. Deze zou volgens inspreker nu niet stabiel zijn.

Reactie:

Inspreker maakt een terechte opmerking over de Koningssteendam. Voor een nadere toelichting over de wijze waarop wordt omgegaan met de Koningssteendam, zie deel A in deze Nota van Beantwoording.

Punt 5

Inspreker geeft aan dat bij bescherming tegen hoogwater gedacht kan worden aan een maatwerkoplossing zoals die bijvoorbeeld ook geleverd is aan de veerweg in Broekhuizen. Dit dient op microniveau per perceel met bebouwing bekeken te worden.

Reactie:

Dank voor uw suggestie. MER fase 1 is bedoeld voor het beoordelen van de alternatieven. Op basis hiervan wordt uiteindelijk een voorkeursalternatief gekozen. Dit voorkeursalternatief heeft in beginsel betrekking op de tracékeuze van de kering. In het MER fase 2 wordt gekeken naar de inpassing van het gekozen voorkeurs-tracé in de omgeving en of dit vraagt om maatwerkoplossingen zoals uw voorbeeld in Broekhuizen. Uw opmerking wordt om die reden betrokken in MER fase 2.

Zie deel A in deze Nota van Beantwoording voor een nadere toelichting op het MER in twee fasen.

3.4 Zienswijze 4

Punt 1

Inspreker vraagt om het effect van het instromende Maaswater in het retentiegebied op de teelt, bedoeld voor menselijke consumptie, voor alle vier alternatieven te onderzoeken.

Reactie:

De effecten van instromend water worden meegenomen in het MER. De effectbeschrijving van Maaswater op agrarisch land wordt ondergebracht bij het thema Woon- en leefomgeving, aspect Bedrijvigheid en beoordelingscriterium Overige gebruiksfuncties in het gebied (bedrijventerreinen, landbouw en recreatie). Gevolgen van de inlaat van het water worden ook onderzocht in het MER. Het water dat nu het gebied in kan stromen is van dezelfde kwaliteit als het water dat in de referentiesituatie het gebied kan instromen. De verwachting is dat er minder frequent water in het gebied zal staan om de dijken rondom het gebied vergelijkbaar of hoger zullen zijn. Dit moet echter nog wel nader worden onderzocht in het MER.

Punt 2

Inspreker geeft aan dat indien er geen retentiebekken wordt aangelegd en de dijk wel wordt verhoogd, het risico bestaat dat bij hoog water de druk op het grondwater zo hoog wordt dat de uiterwaarden met kwelwater volloopt. Dit zal meer het geval zijn dan in het verleden het geval was.

Inspreker merkt verder op dat in een geval het gebied/retentiebekken met water volloopt er meer druk op de komt te staan en water onder de dijk door kan lopen. Met name speelt hinder in het geval van een kering met maximale bescherming in combinatie met het minimale retentievolume. Een diepe damwand tot onder de grindlaag wordt als oplossing genoemd. Inspreker verzoekt rekening te houden met toenemende kwel bij de uitwerking van het voorkeursalternatief.

Reactie:

In het onderzoek worden de gevolgen voor kwelwater in beeld gebracht. Momenteel worden ook modelberekeningen uitgevoerd voor de gevolgen voor kwelwater bij het realiseren van een retentiebekken. Dit wordt meegenomen bij de uiteindelijke keuze voor een voorkeursalternatief. Verder is in deel A van deze Nota van Beantwoording een nadere toelichting over kwel in het MER opgenomen.

Punt 3

Inspreker hoopt dat het bedrijf verplaatst kan worden naar hogere grond in het gebied of op een 'terp' kan worden geplaatst. Op deze manier komt volgens inspreker het bedrijf boven de verwachte waterstanden uit.

Reactie:

Wij begrijpen uw zorg. MER fase 1 is bedoeld voor het beoordelen van de alternatieven. Op basis hiervan wordt uiteindelijk een voorkeursalternatief gekozen. Dit voorkeursalternatief heeft in beginsel betrekking op de tracékeuze van de kering. In het MER fase 2 wordt gekeken naar de inpassing van het gekozen voorkeursalternatief in de omgeving en of dit vraagt om maatwerkoplossingen per woning. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de inundatiefrequentie van gebouwen en de huidige ligging in het winterbed. Zie deel A in deze Nota van Beantwoording voor een nadere toelichting op het MER in twee fasen.

Punt 4

Inspreker vraagt zich af wie er verantwoordelijk is voor het opruimen van vervuiling als gevolg van instromend Maaswater in het retentiegebied.

Reactie:

Het gebied waar het retentiegebied is gepland is momenteel al aangewezen als winterbed met een bergende functie. De aanleg van het retentiegebied zal de status hiervan niet veranderen. In de huidige situatie kan dit gebied al volstromen. De verantwoordelijkheid voor het opruimen van vervuiling als gevolg van instromend maaswater zal na aanleg van het retentiegebied niet wijzigen.

Terreineigenaren zijn zelf verantwoordelijk voor het schoonhouden van hun terreinen. Rijkswaterstaat hecht echter waarde aan een mooie, schone en veilige Maas en is beheerder van de Maas. Zodoende heeft Rijkswaterstaat een ophaalregeling ingesteld, de zwerfophaalregeling (ZOR). De zwerfafvalophaalregeling houdt in dat Rijkswaterstaat afval, dat door derden langs oevers is ingezameld, kosteloos afvoert en verwerkt. Meer informatie is te vinden op internet: <https://www.afvalcirculair.nl/onderwerpen/afvalscheiding/zwerfafval/landingspagina/>

3.5 Zienswijze 5

Punt 1

Inspreker geeft aan verscheidende vragen te hebben over de inpassing van het retentiegebied bij Thorn - Wessem, omdat het perceel van inspreker grenst aan het beoogde gebied. Inspreker heeft inhoudelijke vragen aangaande het retentiegebied en de gevolgen van de alternatieven 2, 3 en 4 voor de grondwaterstand en/of kwelwater. Ook wil inspreker duidelijkheid over de gevolgen van een verhoogde grondwaterstand en toename van kwelwater. Daarnaast verzoekt inspreker te onderzoeken welke effecten het retentiegebied heeft op de vervuilde grond onder het gebied Groeskamp in Thorn.

Reactie:

Bij het beoordelen van de alternatieven worden alle effecten van de alternatieven in kaart gebracht. Hierbij wordt er ook antwoord gegeven op de door inspreker genoemde onderdelen, zoals de gevolgen voor grondwater, bodem en kwel.

In het onderzoek naar het retentiegebied is het onderzoek naar de gevolgen voor kwelwater een volwaardig onderdeel. Momenteel worden modelberekeningen uitgevoerd om de gevolgen voor kwelwater in beeld te brengen. Zie deel A in deze Nota van Beantwoording voor een nadere toelichting op kwel het MER. Ook wordt gekeken naar gevolgen voor grondwater. In MER fase 2 wordt ook gekeken naar mitigerende maatregelen om negatieve effecten te beperken.

De situatie voor de Groeskamp verandert door de dijkversterking of retentiemaatregel niet, of het zal naar verwachting verbeteren. Dit gebied ligt nu buitendijks en blijft in bijna alle alternatieven buitendijks liggen. In 1 alternatief komt er een kering om de Groeskamp te liggen. In dat geval komt de Groeskamp binnendijks te liggen en zal de Groeskamp minder negatieve effecten van hoogwater ervaren.

Zie deel A in deze Nota van Beantwoording voor een nadere toelichting op schaderegelingen.

Punt 2

Inspreker constateert dat mogelijke effecten op Natura2000 niet beschouwd worden in het MER terwijl een onderbouwing hiervan ontbreekt. Daarnaast vindt inspreker dat de negatieve effecten op flora en fauna nader onderzocht dienen te worden.

Reactie:

Er liggen verschillende Natura 2000 gebieden in de directe omgeving van de alternatieven. In België gaat het om de gebieden Maasvallei en Noordoost-Limburg. Het Nederlandse Natura2000 gebied Grensmaas ligt op ongeveer 1 km ten zuidoosten van de bestaande dijk. Met betrekking tot eventuele effecten als gevolg van stikstof is een reservering bij de Programmatische aanpak Stikstof (PAS) opgenomen. Op basis van inschattingen zijn er, naast stikstof, geen effecten te verwachten vanwege het project. Dit wordt in het MER nog wel nader onderzocht. Effecten op flora en fauna worden ook nader onderzocht in het MER.

Gevolgen voor Natuur zijn opgenomen in het beoordelingskader onder het thema 'Natuur' (paragraaf 4.3.2 NRD). In dit onderdeel zijn effecten op beschermde gebieden en beschermde soorten betrokken.

3.6 Zienswijze 6: LLTB-regio Midden-Limburg

Punt 1

Inspreker vraagt aandacht voor de gevolgen van de maatregelen op de waterhuishouding van de agrarische gronden (zoals het grondwaterpeil) en om na te gaan welke oppervlakte grond een andere bestemming krijgt en wat het effect van het project is op de verkaveling van de agrarische gronden. Ook zien insprekers graag in kaart gebracht in hoeverre bouw mogelijkheden van bestaande bedrijven worden beperkt omdat deze in de nabijheid van nieuwe of verbrede dijklichamen liggen of omdat bedrijfsgebouwen met een ander beschermingsregime te maken krijgen. Als het niet mogelijk is om deze effecten in het kader van het MER te onderzoeken dan is het verzoek om dit in een separate LandbouwEffectrapportage (LER) te doen.

Reactie:

De effectbeschrijving die betrekking heeft op het grondwater is reeds geborgd in het MER. Dit valt onder water, aspect grondwater. De effecten op bedrijfsvoering zijn opgenomen onder het aspect woon- en leefomgeving. Bij de beoordeling van de effecten wordt ook rekening met het benodigde ruimtebeslag van de kering.

Met het gestalte geven aan de genoemde criteria voldoen wij aan hetgeen door de LLTB gevraagd is, zij het dat het niet in een expliciete vorm van een LER is gegoten. De landbouw-gerelateerde informatie is echter eenduidig en transparant beschikbaar ten behoeve van de bestuurlijke afweging.

MER fase 1 is bedoeld voor het beoordelen van de alternatieven. In MER fase 2 wordt gekeken naar de inpassing van het voorkeursalternatief en eventuele maatwerkoplossingen.

Punt 2

Inspreker is van mening dat, indien wordt gekozen voor de variant waarbij het agrarisch gebied tussen Thorn en Wessem wordt aangemerkt als retentiegebied, het noodzakelijk is om hieraan een gebiedsontwikkeling te koppelen, zodat de ontwikkeling van landbouw en natuur integraal plaatsvindt.

Reactie:

Bij de afweging van de alternatieven in MER fase 1 worden de gevolgen voor natuur en landbouw inzichtelijk gemaakt. In het MER fase 2 wordt gekeken naar de inpassing van de tracés. Indien het retentiegebied onderdeel uit gaat maken van het voorkeursalternatief, dan wordt in de planuitwerkingsfase (fase 2) zorg gedragen dat het alternatief ruimtelijk zo goed mogelijk aansluit bij de omgeving.

Punt 3

Inspreker vraagt tevens aandacht voor een evacuatieregeling en duidelijkheid over de schaderegeling.

Reactie:

De verantwoordelijkheid voor evacuatie ligt bij de gemeente en de veiligheidsregio. Hier wordt afstemming mee gezocht over de invulling van de evacuatieregeling.

In het kader van schadevergoeding verwijs ik u naar deel A in deze Nota van Beantwoording voor een nadere toelichting op de schaderegelingen.

3.7 Zienswijze 7

Inspreker pleit ervoor om de Koningssteendam mee te nemen in het dijkversterkingsprogramma. Zo nodig zou de Koningssteendam ook versterkt moeten worden. Mocht dit niet mogelijk zijn vanwege de gedeeltelijke ligging op Belgisch grondgebied, dan zou onderzocht moeten worden hoe Thorn-Wessem afdoende beschermd kan worden op een andere manier.

Reactie:

Inspreker maakt een terechte opmerking over de Koningssteendam. Voor een nadere toelichting over de wijze waarop wordt omgegaan met de Koningssteendam, zie deel A in deze Nota van Beantwoording.

3.8 Zienswijze 8

Punt 1

Inspreker vraagt om te onderzoeken wat de effecten zijn van een dijkverhoging op het grondwaterpeil bij hun percelen en hoeveel meer kwelwater er in het gebied komt. Op dit moment komt het kwelwater bij hoogwater al tot de stallen. Het bedrijf van de inspreker staat op het laagste punt in het beoogde retentiegebied.

Reactie:

De effecten van de dijkversterking op het grondwater is reeds geborgd in het MER. Dit valt onder 'water', aspect 'grondwater'. Dit is ook opgenomen in het beoordelingskader in het NRD (paragraaf 4.3.2).

Het onderzoek naar de gevolgen voor kwelwater is een volwaardig onderdeel van het MER.

Momenteel worden modelberekeningen uitgevoerd om de gevolgen voor kwelwater in beeld te brengen. Zie deel A in deze Nota van Beantwoording voor een nadere toelichting op kwel het MER. In MER fase 2 wordt ook gekeken naar eventuele mitigerende maatregelen om negatieve effecten te beperken.

Punt 2

Inspreker vraagt zich af wie de kosten betaalt van wateroverlast in de stallen, als gevolg van toename van kwel door dijkverhoging. Daarnaast vragen zij zich af wat het effect is van het aanleggen van het retentiegebied op de waarde en de mogelijke verkoop van de gebouwen en gronden. Bij het mogelijk verkopen van het bedrijf van inspreker is al een koper afgeschrikt vanwege de mogelijke plannen om van het gebied een retentiegebied te maken. Inspreker zou graag op voorhand duidelijk verwoord willen zien welke schade betaald wordt als het retentiegebied daadwerkelijk wordt gebruikt voor waterberging en als er meer kwelwater is door hogere dijken.

Reactie:

Wij begrijpen uw zorgen over het mogelijk optreden van schade. Of dit daadwerkelijk aan de orde zal zijn kan momenteel nog niet worden vastgesteld. Momenteel heeft het gebied al een waterbergingsfunctie, indien het wordt aangewezen als retentiegebied wordt ook inzichtelijk gemaakt wat de exacte effecten zijn ten opzichte van de huidige situatie. Hier worden ook gevolgen voor kwelwater inzichtelijk gemaakt.

Zie deel A van deze Nota van Beantwoording voor een nadere toelichting op kwel en schaderegelingen.

Punt 3

Inspreker geeft aan dat, mocht er besloten worden de gronden aan te wijzen als retentiegebied, de gebouwen naar hoger liggend land zouden moeten worden verplaatst. Bijvoorbeeld naar het stuk tussen Thorn en de A2. Dit is nu grotendeels natuurgebied. Een gedeelte van dit natuurgebied zou dan naar het retentiegebied kunnen worden verplaatst, maar laat zoveel mogelijk landbouwgrond intact.

Reactie:

Bij de afweging van de alternatieven in MER fase 1 worden de gevolgen voor onder andere natuur landbouw en bebouwing inzichtelijk gemaakt. In het MER fase 2 wordt gekeken naar de inpassing van de waterkering. Indien het retentiegebied onderdeel uit gaat maken van het voorkeursalternatief, dan wordt in de planuitwerkingsfase (fase 2) zorg gedragen dat het alternatief ruimtelijk goed wordt ingepast.

3.9 Zienswijze 9

Punt 1

Inspreker is het niet eens met de aanname dat het gebied tussen Thorn en Wessem behoort tot het winterbed van de Maas, omdat het gebied sinds de bedijking van de grindgebieden meer dan 50 jaar geleden niet meer is overstroomd. Het feit dat dit gebied winterbed zou zijn is slechts een administratieve aanname en voornamelijk geen fysieke werkelijkheid gebleken.

Reactie:

De huidige keringen in het dijktraject Thorn - Wessem zijn ontworpen om bij hoogwater overstroombaar te zijn. Dit is in overeenkomst met de aanwijzing in de Beleidslijn Grote Rivieren waarin het gebied achter de keringen is aangeduid als winterbed. Dit is tevens vastgelegd in het bestemmingsplan. Er is niet, zoals inspreker aangeeft, sprake van enkel een 'aanname' dat dit gebied aangemerkt kan worden als winterbed.

Bij het aanleggen van de nieuwe keringen, of het verhogen van de huidige kering, is deze eis van overstroombaarheid niet meer aanwezig. In het Deltaprogramma is onderzocht wat dit betekent voor de bergingscapaciteit van de Maas. Er is overeengekomen dat een gebied achter de keringen in de nieuwe situatie de status van winterbed zal gaan verliezen. Daarbij zullen op 12 locaties van de Maas maatregelen worden getroffen om dit verlies aan rivierbed te beperken. Deze zogenaamde systeemmaatregelen bestaan uit dijkverleggingen en het behouden van berging door middel van retentiegebied. Voor een nadere toelichting over de systeemopgave en retentie zie deel A van deze Nota van Beantwoording.

Punt 2

Inspreker is van mening dat de ingrepen die nodig zijn voor het inrichten van een retentiebekken de oude structuren, zoals de oude maasmeander, in grote mate doorsnijden. Ondanks dat de overheid eerder heeft geïnvesteerd (landherinrichting) in de optimalisatie van het agrarisch- en natuurgebruik

in het gebied, wordt met de inrichting van een retentiebekken ook afbreuk gedaan aan de, door de investeringen, toegevoegde kwaliteiten. Ook moeten de effecten van het retentiebekken op de agrarische betekenis van het gebied worden onderzocht.

Reactie:

Bij het in beeld brengen van de effecten van de tracés is de doorsnijding en daarmee de functionaliteit van het landbouwgebied een belangrijk criterium. Bij het in beeld brengen van de effecten worden ook de (nadelige) effecten van het retentiebekken op de landbouwstructuur en de toegevoegde kwaliteiten in kaart worden gebracht. Daarbij ook de kanttekening dat de locatie van het retentiegebied in de huidige situatie ook al een waterbergende functie heeft. De effecten op cultuurhistorie zijn geborgd in het MER en zijn opgenomen in het beoordelingskader onder het thema 'landschap, cultuurhistorie en archeologie'. Zie hiervoor ook paragraaf 4.3.2. van de NRD. De effecten op de agrarische functies van het gebied worden ook inzichtelijk gemaakt met behulp van het aspect 'bedrijvigheid' uit het beoordelingskader.

Punt 3

Inspreker constateert dat het dijkversterkingsprogramma de veiligheidsrisico's met betrekking tot de Koningssteendam negeert. Dit zou toegevoegd moeten worden aan het MER.

Reactie:

Inspreker maakt een terechte opmerking over de Koningssteendam. Voor een nadere toelichting over de wijze waarop wordt omgegaan met de Koningssteendam, zie deel A in deze Nota van Beantwoording.

Punt 4

Insprekers geven aan dat zij liever hadden gezien dat de gedachtegang en nut en noodzaak van een m.e.r. procedure eerst uitvoerig was besproken met de bevolking van Thorn en Wessem, voordat er een diepgaande m.e.r. procedure was gestart.

Reactie:

De m.e.r.-procedure is voorgeschreven in het geval dat er sprake is van activiteiten die belangrijke nadelige effecten kunnen hebben voor het milieu. Deze verplichting komt voort uit de Europese richtlijn voor m.e.r. en doorvertaling in de nationale wetgeving. Op basis van deze wetgeving was er geen sprake van een directe m.e.r.-plicht maar wel een m.e.r.-beoordelingsplicht. Bij een m.e.r. -beoordelingsplicht beoordeel je op voorhand of er aanleiding bestaat om een m.e.r. -procedure te doorlopen.

Voor het dijktraject Thorn - Wessem is gekozen om direct een m.e.r.-procedure te doorlopen, vanwege de aard van de ingreep en het voordeel van het inzetten van een objectief instrumentarium voor het meenemen van de karakteristieke gebiedskenmerken en een goed proces met de omgeving (participatie). Zie paragraaf 1.4 van de NRD voor meer informatie over de keuze om een m.e.r. -procedure te doorlopen.

3.10 Zienswijze 10

Deze zienswijze is identiek aan zienswijze 9. Voor een antwoord op de voorgelegde punten wordt daarom naar deze zienswijze verwezen.

3.11 Zienswijze 11

Punt 1

Insprekers verzoeken om het MER uit te breiden met een onderzoek naar tijdelijke keringen in het retentiegebied, omwille van het behoud van het huidige landschap.

Reactie:

Wij danken insprekers voor het inbrengen van een nieuw alternatief, tijdelijke keringen in het retentiegebied. De tijdelijke keringen maken onderdeel uit van de alternatieven die in het MER worden onderzocht. Onder tijdelijke keringen vallen onder andere zelfsluitende keringen, demontabele keringen en andere maatwerkoplossingen.

Punt 2

Inspreker verzoekt de waardedaling van de woningen als gevolg van het retentiegebied mee te nemen in het MER.

Reactie:

Wij begrijpen uw zorg over een eventuele waardedaling van uw woning. In MER fase 1 worden de effecten van de diverse alternatieven (waaronder het retentiegebied) in beeld gebracht, waaronder de gevolgen voor de woon- en leefomgeving. Vervolgens wordt een voorkeursalternatief gekozen die in eerste instantie de locatie van de kering weergeeft. Na de keuze voor een voorkeursalternatief wordt de waterkering op hoofdlijnen ingepast in de omgeving. Dit gebeurt in MER fase 2. Ook in deze fase worden de gevolgen voor de woon- en leefomgeving in kaart gebracht. Ten aanzien van eventuele schade verwijzen wij u naar deel A van deze Nota van Beantwoording voor een nadere toelichting op schaderegelingen.

Punt 3

Insprekers geven aan grote zorgen te hebben over de invloed van schommelende waterstanden op de fundering van hun panden. Zij zien daarom alternatief 1 als enig mogelijk alternatief om deze negatieve gevolgen te voorkomen.

Reactie:

Wij begrijpen uw zorg over de mogelijke effecten van schommelende waterstanden op de fundering van uw panden. MER fase 1 is bedoeld voor het beoordelen van de alternatieven. Bij deze beoordelingen worden onder andere grondwatereffecten meegenomen. Vervolgens wordt een voorkeursalternatief gekozen die in eerste instantie de locatie van de kering weergeeft. Na de keuze voor een voorkeursalternatief wordt de waterkering op hoofdlijnen ingepast in de omgeving. Dit gebeurt in MER fase 2. Ook in deze fase worden grondwatereffecten beoordeeld. Wij verwijzen u voor een nadere toelichting op het MER in twee fasen naar deel A van deze Nota van Beantwoording.

3.12 Zienswijze 12: Thorner Zeilclub

Punt 1

Inspreker verzoekt om te onderzoeken en te beschrijven welke effecten de verschillende voorkeursalternatieven hebben op de directe bereikbaarheid van de steigers in de haven (via voetpad of via boten in de haven) en het lagergelegen terrein (voor (vracht)auto en boottrailer en eventuele hulpdiensten), het visuele contact met het lagergelegen terrein, de waterkant en de plas Koeweide vanaf het zitterras en verenigingslokaal en het effect op het ruimtegebruik van de locatie na de ingrepen. Ook wil inspreker weten wat voor verplichtingen en/of beperkingen de zeilvereniging zouden kunnen worden opgelegd na realisatie van de ingrepen alsook tijdens de werkzaamheden.

Reactie:

Als onderdeel van de verkenningsfase, MER fase 1, worden de aspecten bereikbaarheid en zichthinder beoordeeld. Ook het effect van de verschillende alternatieven op het ruimtebeslag, onder andere bij uw vereniging, worden in beeld gebracht. In deze fase van het MER (fase 1) is nog niet aan te geven wat de gevolgen van een alternatief kunnen zijn de verplichtingen en beperkingen van de zeilvereniging, dit komt in de planuitwerkingsfase (MER fase 2) aan de orde. Wij verwijzen u naar deel A van deze Nota van Beantwoording voor een nadere toelichting op het MER in twee fasen.

Punt 2

Inspreker verzoekt om de effecten op de boven- en onderwatertaluds van de alternatieven te onderzoeken. Momenteel kunnen boten met een diepgang tot 2,5 m ongehinderd op de plas varen. Onduidelijk is of, en in welke mate dit verandert na de dijkversterking.

Reactie:

Het effect op het boven- en onderwatertalud maakt geen onderdeel uit van de verkenningsfase, MER fase 1. Het heeft immers geen invloed op de locatiekeuze. Dit aspect komt terug tijdens de planuitwerking, MER fase 2. Hierbij wordt onder andere het belang van inspreker meegenomen en wordt onderzocht in hoeverre er effecten op de doorvaart zijn. Wij verwijzen u naar deel A van deze Nota van Beantwoording voor een nadere toelichting op het MER in twee fasen.

Punt 3

Inspreker verzoekt om de effecten van de alternatieven op de grondwaterstanden en het mogelijk ontstaan van kwel op de Groeskamp te onderzoeken in het MER.

Reactie:

In het onderzoek naar het retentiegebied zijn grondwatereffecten en kwel een volwaardig onderdeel van het MER. Momenteel worden modelberekeningen uitgevoerd om de gevolgen voor kwelwater in beeld te brengen. Wij verwijzen u naar deel A van deze Nota van Beantwoording voor een nadere toelichting op kwel.

Punt 4

Inspreker verzoekt om de effecten op het uitlooggedrag van de in de mijnsteen aanwezige vervuilingen te onderzoeken.

Reactie:

Onderzoek naar milieu hygiënische omstandigheden is één van de aspecten waarop de alternatieven worden getoetst in het MER. In het beoordelingskader is dit terug te vinden bij Bodem, aspect Bodemkwaliteit.

Punt 5

Inspreker verzoekt om in het kader van het MER te onderzoeken hoe eventuele effecten op het gebied van grondwater, kwel, uitlooggedrag van de in de mijnsteen aanwezige vervuilingen en bodemkwaliteit teniet worden gedaan.

Reactie:

In de verkenningsfase, MER fase 1, worden de effecten beschreven van de verschillende alternatieven, er wordt in deze fase geen onderzoek gedaan hoe eventuele effecten teniet worden gedaan. Dit komt, indien noodzakelijk, aan de orde zodra een voorkeursalternatief vastgesteld is, en maakt zodoende onderdeel uit van de planuitwerkingsfase (MER fase 2). Voor een nadere toelichting op het MER in twee fasen, verwijzen wij u naar deel A van deze Nota van Beantwoording.

3.13 Zienswijze 13: Dorpsraad van Wessem

Punt 1

Inspreker verzoekt om zowel de demontabele als ook de zelfsluitende waterkering duidelijker op te nemen als alternatief voor de Maasboulevard.

Reactie:

We nemen uw punt mee om ook het type kering op te nemen in het onderzoek. In eerste instantie geeft het voorkeursalternatief alleen de locatie van de kering weer, maar bij de Maasboulevard wordt de keuze van het voorkeursalternatief mede bepaald door het type kering. Dit betekent concreet de afweging tussen vaste of een tijdelijke kering. Onder tijdelijke keringen vallen onder andere zelfsluitende keringen, demontabele keringen en andere maatwerkoplossingen.

Punt 2

Inspreker heeft opmerkingen op hoofdstuk 1, inleiding, 1.1, aanleiding: paragraaf Deltaprogramma Maas: Systeemopgave. In het gebied dat in de NRD wordt aangewezen als mogelijk retentiegebied is volgens inspreker sprake van een bijzonder Maasdal landschap. Dit is het enige bijzondere stukje Maasdal dat behouden is gebleven na ontgrindingen en inspreker vindt het belangrijk dat onderzocht wordt hoe dit unieke landschap behouden kan worden.

Reactie:

In het MER wordt ook rekening gehouden met het bijzondere Maasdal landschap vanuit het thema ruimtelijke kwaliteit. Voor meer informatie over de visie ruimtelijke kwaliteit verwijzen wij u door naar het document 'Visie & leidende principes Ruimtelijke Kwaliteit, voor het Hoogwaterbeschermingsprogramma Noordelijke maasvallei, Oktober 2017'. Het MER fase 1 is bedoeld voor het beoordelen van de alternatieven. Vervolgens wordt een voorkeursalternatief gekozen die in eerste instantie de locatie van de kering weergeeft. Na de keuze voor een voorkeursalternatief wordt de waterkering op hoofdlijnen ingepast in de omgeving. Dit gebeurt in MER fase 2. Wij verwijzen u voor een nadere toelichting op het MER in twee fasen naar deel A van deze Nota van Beantwoording.

Punt 3

Inspreker is van mening dat in de NRD onvoldoende staat aangegeven wat de consequenties zijn voor het betrokken gebied indien dit gebied wordt aangewezen als retentiegebied.

Reactie:

Het doel van de NRD is het aangeven van de kaders van het onderzoek in het MER; welke alternatieven worden onderzocht en welke effecten worden beoordeeld. Het MER is bedoeld voor het in beeld brengen van de effecten van de te onderzoeken alternatieven. Voor meer informatie over het doel van de NRD en het MER verwijzen wij u naar deel A van deze Nota van Beantwoording. De consequenties van een retentiegebied voor uw omgeving worden in het MER in beeld gebracht.

Punt 4

Inspreker verzoekt om de alternatieven nabij de A2 en de grondstoffenboulevard verder uit te werken met het oog op de bereikbaarheid van Wessem.

Reactie:

Dank voor uw reactie. De bereikbaarheid van Wessem is één van de aspecten waarop de alternatieven worden getoetst in het MER. In het beoordelingskader is dit terug te vinden onder het thema woon- en leefomgeving, aspect Verkeer, Bereikbaarheid van het gebied.

Punt 5

Inspreker vindt het belangrijk dat goed wordt onderzocht of de situatie rondom het beschermen van de Mauritshaven en de omliggende bedrijven zoals opgenomen in alternatief 4 van de NRD kan worden uitgevoerd.

Reactie:

De uitvoerbaarheid en de gevolgen voor het beschermen van de Prins Mauritshaven wordt in het MER inzichtelijk gemaakt. Het beschermen van de Prins Mauritshaven maakt zoals inspreker al aangeeft deel uit van alternatief 4.

Punt 6

Inspreker constateert dat het dijkversterkingsprogramma de veiligheidsrisico's met betrekking tot de Koningssteendam negeert. Dit zou toegevoegd moeten worden aan het MER.

Reactie:

Inspreker maakt een terechte opmerking over de Koningssteendam. Voor een nadere toelichting over de wijze waarop wordt omgegaan met de Koningssteendam, verwijzen wij u naar deel A in deze Nota van Beantwoording.

Punt 7

Inspreker verzoekt om onderzoek te doen naar de effecten van hoogwater op het door mijnsteen vervuilde gebied 'De Groeskamp'. Inspreker ziet daarnaast graag onderzocht hoe het vervuilde water wordt afgevoerd en wat de gevolgen zijn voor natuur en milieu.

Reactie:

De situatie voor de Groeskamp verandert door de dijkversterking of retentiemaatregel niet, of het zal naar verwachting verbeteren. Dit gebied ligt nu buitendijks en blijft in bijna alle alternatieven buitendijks liggen. In 1 alternatief komt er een kering om de Groeskamp te liggen. In dat geval komt de Groeskamp binnendijks te liggen en zal de Groeskamp minder negatieve effecten van hoogwater ervaren.

Punt 8

Inspreker geeft aan dat juist in Wessem het winterbed al jaren achter een dijk gelegen is en dat het waterschap er alles aan doet om wateroverlast in dit winterbed te voorkomen. Inspreker ziet graag dat nader wordt onderzocht of er bij Wessem terecht sprake is van winterbed.

Reactie:

De huidige keringen in het dijktraject Thorn - Wessem zijn bij hoogwater overstroombaar. Dit betekent dat het gebied achter deze keringen onderdeel is van het winterbed. In de Beleidslijn Grote Rivieren is aangegeven welke gebieden stroomvoerend of bergend zijn en tot het winterbed behoren. Hieruit blijkt dat ook gebieden achter de kering aangewezen zijn als winterbed. Dit is ook opgenomen in de bestemmingsplannen. Met het ophogen van de keringen in het kader van het HWBP komt de status van winterbed bij het binnendijkse gebied te vervallen, met uitzonder van het eventueel te realiseren retentiebekken. Wij verwijzen u naar deel A van deze Nota van Beantwoording voor een nadere toelichting op retentiegebied en de systeemopgave.

Punt 9

Inspreker geeft aan zich zorgen te maken over kwel door druk op het grondwater. Nu kan dat kwelwater in het beoogde retentiegebied wegstromen, maar als dit gebied ook onderwater komt

staan kan het grondwater alleen nog maar in Wessem zelf omhoog. Inspreker heeft graag dat dit voor heel Wessem onderzocht wordt, en zou graag ook zien dat wordt bepaald hoeveel water er nu al in het beoogde retentiegebied staat als gevolg van hoog water.

Reactie:

In het onderzoek naar het retentiegebied is het onderzoek naar de gevolgen voor kwelwater een volwaardig onderdeel. Momenteel worden modelberekeningen uitgevoerd om de gevolgen voor kwelwater in beeld te brengen. Wij verwijzen u naar deel A van deze Nota van Beantwoording voor een nadere toelichting op kwel.

Punt 10

Inspreker is van mening dat in Thorn-Wessem door de aanleg van keringen in het kader van het HWBP geen sprake is van een nieuwe situatie, maar dat het hier gaat om een uitbreiding van de huidige situatie. Daarbij zegt inspreker dat er momenteel al winterbed achter de keringen ligt en dat een retentiebekken ook geen nieuwe situatie is. Inspreker wil dat er in het hele gebied, niet alleen voor het dijktraject Thorn-Wessem, wordt nagegaan in hoeverre er ruimte voor de rivier verloren gaat in het project.

Reactie:

De huidige keringen in het dijktraject Thorn-Wessem zijn ontworpen om bij hoogwater overstroombaar te zijn. Dit is overeenkomstig de aanwijzing in de Beleidslijn Grote Rivieren waarin het gebied achter de keringen is aangeduid als winterbed. Bij het aanleggen van de nieuwe keringen, of het verhogen van de huidige kering, is deze eis van overstroombaarheid niet meer aanwezig. In het Deltaprogramma is onderzocht wat dit betekent voor de bergingscapaciteit van de Maas. Er is overeengekomen dat een gebied achter de keringen in de nieuwe situatie de status van winterbed zal gaan verliezen. Daarbij zullen op 12 locaties van de Maas maatregelen worden getroffen om dit verlies aan rivierbed te beperken. Deze zogenaamde systeemmaatregelen bestaan uit dijkverleggingen en het behouden van berging door middel van retentiegebied. Thorn-Wessem is één van deze gebieden. Het realiseren van een retentiebekken is inderdaad niet een heel andere situatie dan nu het geval is. Het verschil met de huidige situatie is dat het instromen van het gebied beter gereguleerd kan worden, zowel qua locatie, hoeveelheid en moment van instromen. In de huidige situatie, zal bij het overstromen van de kering ook de kern van Wessem vol lopen. In de nieuwe situatie zal er bij Wessem een primaire waterkering worden aangelegd. In het MER worden de gevolgen voor Thorn-Wessem inzichtelijk gemaakt. Wij verwijzen u naar deel A van deze Nota van Beantwoording voor een nadere toelichting op systeemmaatregelen.

Punt 11

Inspreker geeft aan dat, vanuit ervaringen uit het verleden, het te verwachten is dat door het stijgende Maaswater in Wessem straten en kelders onder water lopen vanwege kwelwater. Inspreker wil dat onderzocht wordt hoe hier op moet worden gereageerd door Waterschap, gemeente en omwonenden.

Reactie:

Wij begrijpen uw zorg over mogelijke overlast van kwelwater. Het effect van kwelwater wordt in de verkenningfase (MER fase 1) onderzocht.

Het MER fase 1 is bedoeld voor het beoordelen van de alternatieven. Vervolgens wordt een voorkeursalternatief gekozen die in eerste instantie de locatie van de kering weergeeft. Na de keuze voor een voorkeursalternatief wordt de waterkering op hoofdlijnen ingepast in de omgeving. Dit gebeurt in MER fase 2. Ook in deze fase worden de effecten van kwelwater in beeld gebracht. Wij verwijzen u naar deel A van deze Nota van Beantwoording voor een nadere toelichting op kwel.

Punt 12

Inspreker wijst erop dat bij het laatste hoogwaterpeil door Rijkswaterstaat en het waterschap maatregelen zijn genomen om wateroverlast tegen te gaan, terwijl dit uiteindelijk niet nodig was. Er was tot actie overgegaan na een bepaalde gemeten wateraanvoer bij Borgharen. Bij Wessem had de Maas nog geen kritische hoogte bereikt. Inspreker heeft het gevoel dat waterschap en Rijkswaterstaat geen zicht hebben op de effecten van de uitgevoerde Grenswerken en vraagt zich daarom of de gehanteerde normen wel in overeenstemming zijn met de werkelijkheid.

Reactie:

Veiligheid tegen hoogwater staat bij Waterschap Limburg hoog in het vaandel. Het waterschap en Rijkswaterstaat hebben afspraken gemaakt bij welke waterafvoeren er tot actie wordt overgegaan om de veiligheid te waarborgen. Waterschap Limburg is zeker bekend met de uitgevoerde Grensmaas werken en de effecten die deze werken hebben op de waterstanden. Bij de bepaling van benodigde kruinhoogten hanteert het waterschap een rivierkundig model waar onder andere de reeds uitgevoerde rivierverruimende maatregelen binnen het Grensmaasproject zijn opgenomen. De gehanteerde normen zijn in overeenstemming met de Waterwet.

Punt 13

Inspreker is van mening dat er onderzoek uitgevoerd dient te worden om het water van de Maas sneller af te kunnen voeren. Een soort dam ter hoogte van Wessem zou de doorstroming negatief beïnvloeden.

Reactie:

Wij danken u voor de aangedragen suggestie. Maatregelen die betrekking hebben op de Maas, zoals inspreker beschrijft, maken onderdeel uit van het Deltaprogramma Maas. Wij zullen uw suggestie doorgeven aan het Deltaprogramma.. Het Hoogwater Beschermingsprogramma (HWBP) richt zich op versterking van de huidige dijken in de Noordelijke Maasvallei. Maatregelen die in het kader van het Deltaprogramma reeds uitgevoerd zijn of op korte termijn uitgevoerd worden, maken onderdeel uit van de hydrologische berekeningen op basis waarvan het HWBP de nieuwe waterkeringen ontwerpt (hoogte en stevigheid). Het HWBP programma en het Deltaprogramma werken uiteraard nauw samen om de waterveiligheid in de Maas te waarborgen.

Punt 14

Inspreker geeft aan dat hij vindt dat, aanvullend op de systeemmaatregel, ook de invloed van hoogwater op het verontreinigde grondwater rond voormalig recyclingbedrijf Edelchemie in Panheel en de mogelijke consequenties en risico's hiervan voor het grondwater in Wessem als milieueffect onderzocht zou moeten worden.

Reactie:

De effecten van de hoogwaters op vervuiling van het grondwater rondom recyclingbedrijf Edelchemie wordt meegenomen in het MER. Het MER fase 1 is bedoeld voor het beoordelen van de alternatieven. Vervolgens wordt een voorkeursalternatief gekozen die in eerste instantie de locatie van de kering weergeeft. Na de keuze voor een voorkeursalternatief wordt de waterkering op hoofdlijnen ingepast in de omgeving. Dit gebeurt in MER fase 2. Ook in deze fase worden de effecten op grondwater in kaart gebracht. Wij verwijzen wij u naar deel A van deze Nota van Beantwoording voor een nadere toelichting op het MER in twee fasen.

3.14 Zienswijze 14: Comité Behoud Historisch Aanzicht Wessem

Punt 1

Insprekers merken op dat er bij het uitgaan van een maximale dijkhoogte van 25 meter boven NAP te weinig rekening is gehouden met externe factoren zoals het Grensmaasproject; verbetering doorstroming Maas; de slechte toestand van de Koningssteendam; werking retentiebekken Beegden en de werking van de sluizen bij Heel, Linne, en de stuw bij Linne.

Reactie:

Bij uitwerking van dijkversterkingen wordt normaliter alleen rekening gehouden met vergunde maatregelen. Alleen aan deze maatregelen ligt namelijk een definitief besluit en een financiering ten grondslag. Voor het berekenen van waterstanden wordt het HOB-model (Hydraulische Ontwerpbelasting Maasvallei) gebruikt. In dit rekenmodel is een uitgebreide lijst aan maatregelen verwerkt waaronder de door inspreker genoemde Vlaamse Ingrepen, Maaswerken en de retentiegebieden Lateraalkanaal-West en Lob van Gennep. Ook Maaspark Well, Ooijen-Wanssum en hoogwatergeul Lomm zijn hier onder andere in opgenomen. Om overinvesteringen en onnodig hoge keringen op de Maasvallei te voorkomen zijn er aanvullende waterstand verlagende maatregelen meegenomen, waarvan redelijkerwijs verwacht wordt dat ze op termijn worden uitgevoerd. Dit zijn onder meer de Koploperprojecten Venlo, Oeffelt en Ravenstein-Lith en de dijkverleggingen Baarlo, Hout Blerick -Venlo-Velden, Arcen, Well en Thorn - Wessem. De onderliggende ontwerpen van deze maatregelen zijn weliswaar nog niet definitief, maar leveren in het HOB-model een significante waterstandsverlaging op die bijdraagt aan minder hoge waterkeringen op het traject van de Maasvallei.

Voor het in beeld brengen van de benodigde dijkversterkingsopgave worden dan ook meer projecten betrokken dan enkel de vijf dijkverleggingen.

De Koningssteendam valt buiten de scope van het dijkversterkingsprogramma HWBP Noordelijke Maasvallei waar dijktraject Thorn - Wessem onderdeel van uitmaakt. Wij verwijzen u naar deel A van deze Nota van Beantwoording voor een nadere toelichting op de Koningssteendam.

Punt 2

Insprekers zijn het niet eens zijn met het ontwerpprincipe 'welkom op de dijk' bij de ruimtelijke kwaliteit ter hoogte van de Maasboulevard. Inspreker pleit voor een flexibele hoogwaterkering.

Reactie:

Welkom op de dijk is één van de ontwerpprincipes uit de Visie en Leidende principes Ruimtelijke kwaliteit Noordelijke Maasvallei. Deze is vastgesteld door de Stuurgroep Noordelijke Maasvallei en dient als uitgangspunt voor de alternatieven. De ontwerpprincipes zijn onderdeel van het toetsingskader vanuit ruimtelijke kwaliteit. Voor meer informatie over de vijf leidende principes verwijzen wij u graag naar de 'Visie & leidende principes Ruimtelijke Kwaliteit, voor het Hoogwaterbeschermingsprogramma Noordelijke maasvallei, Oktober 2017', onder andere op de website van Waterschap Limburg.

Bij de Maasboulevard worden meerdere type keringen onderzocht, een tijdelijke kering, ook soms wel flexibele kering genoemd, is één van de mogelijkheden, die in het MER wordt onderzocht.

Punt 3

Insprekers geven aan dat er overlast is ten gevolge van kwelwater. Insprekers geven aan dat bij een dijkverhoging er meer overlast wordt verwacht als gevolg van kwelwater voor de woningen aan de

Beekstraat. Insprekers geven aan een voorkeur te hebben voor een keermuur in combinatie met een flexibele oplossing.

Reactie:

In het onderzoek worden de gevolgen voor kwelwater in beeld gebracht. Momenteel worden ook modelberekeningen uitgevoerd voor de gevolgen voor kwelwater bij het realiseren van een retentiebekken. Dit wordt meegenomen bij de uiteindelijke keuze voor een voorkeursalternatief. Verder is in deel A van deze Nota van Beantwoording een nadere toelichting over kwel in het MER opgenomen.

Verder zijn de aangedragen varianten nog niet uitgesloten en worden onderzocht in het MER.

Punt 4

Insprekers vrezen voor een waardedaling van woningen als gevolg van verlies van uitzicht en afbreuk van de omgeving.

Reactie:

Wij begrijpen uw zorg over een eventuele waardedaling van uw woning. MER fase 1 is bedoeld voor het beoordelen van de alternatieven. Bij het in beeld brengen van de effecten worden ook de gevolgen voor de woon- en leefomgeving (waaronder verlies van uitzicht en afbreuk van de omgeving) in kaart gebracht. Vervolgens wordt een voorkeursalternatief gekozen die in eerste instantie de locatie van de kering weergeeft. Na de keuze voor een voorkeursalternatief wordt de waterkering op hoofdlijnen ingepast in de omgeving. Dit gebeurt in MER fase 2. Ook in deze fase worden de gevolgen voor de woon- en leefomgeving in kaart gebracht. Wij verwijzen wij u naar deel A van deze Nota van Beantwoording voor een nadere toelichting op schaderegelingen.

Punt 5

Insprekers vinden het onbegrijpelijk dat de bedrijven bij de Prins Mauritshaven als buitendijks gelegen worden aangemerkt. Volgens insprekers mochten de bedrijven er bij de koop van de percelen van uit gaan dat deze veilig voor hoogwater waren.

Reactie:

De bedrijven liggen in de huidige situatie buitendijks. Dit is te zien in zowel de legger van het waterschap, als ook in de Beleidslijn Grote Rivieren; de Prins Mauritshaven heeft een waterbergend regime en ligt daarmee buitendijks. Echter, de bedrijven liggen niet in het rivierbed van de Maas. De bedrijven liggen namelijk in een gedeelte van het rivierbed waar §6 van Hoofdstuk 6 van het Waterbesluit niet van toepassing is (artikel 6.16 van het Waterbesluit). Dit betekent dat de bedrijven enige mogelijkheden hebben om uit te breiden, omdat ze minder planologische belemmeringen kennen. Ook in het bestemmingsplan heeft de haven niet de dubbelbestemming 'Waterstaat - Waterbergend rivierbed', en hebben de bedrijven minder planologische belemmeringen om uit te breiden.

Hoewel het niet de opgave van het programma is om buitendijks gelegen gebouwen binnendijks te leggen wordt in één van de alternatieven een kering om de haven heen gelegd.

Punt 6

Inspreker stelt dat het gebied, dat nu onderzocht wordt als retentiebekken, alleen heeft gediend als opvang van kwelwater en afvoerproblemen van de Panheelderbeek en Thornerbeek als deze hun water niet kwijt konden in de Maas. Ook zonder retentiebekken zal deze situatie zo blijven waardoor inzet van pompen altijd een noodzakelijkheid blijft. In de NRD is onvoldoende aandacht voor de problematiek van de beken.

Reactie:

Het gebied heeft momenteel op basis van de Beleidslijn Grote Rivieren een waterbergende functie en dient dus niet enkel als opvang van kwelwater. De herinrichting van zowel de Thornerbeek als de Panheelderbeek maken integraal onderdeel uit van het dijkversterkingsproject Thorn - Wessem. De afvoersituatie in (extreem) natte tijden en het ongemak wat daarmee gepaard kan gaan, is bij het waterschap bekend. Het minimaliseren van de overlast bij hoge afvoersituaties is een belangrijk aspect dat onderdeel uitmaakt van de verkenningsfase. In het beoordelingskader is dit terug te vinden onder Beekherstelopgave (KRW en WB21), aspect Waterbeheer 21e eeuw, ten slotte onder zowel Wateroverlast vanuit het regionale watersysteem als Bijdrage aan klimaatbestendig, robuust watersysteem en aansluiting op het watersysteem.

Punt 7

Insprekers merken op dat niet uit het oog moet worden verloren dat er ter plekke van de geplande beekmonding van de Thornerbeek ook recreatiemogelijkheden zijn.

Reactie:

Wij danken u voor uw inbreng en nemen de huidige functies, waaronder recreatie, mee in het onderzoek in de verkenningsfase (MER fase 1). MER fase 1 is bedoeld voor het beoordelen van de alternatieven. Bij het in beeld brengen van de effecten wordt ook recreatie in kaart gebracht. Vervolgens wordt een voorkeursalternatief gekozen die in eerste instantie de locatie van de kering weergeeft. Na de keuze voor een voorkeursalternatief wordt de waterkering op hoofdlijnen ingepast in de omgeving. Dit gebeurt in MER fase 2. Ook in deze fase wordt recreatie meegenomen.

Punt 8

Insprekers merken op dat het woord 'demontabele kering' moet worden gewijzigd in 'flexibele kering'. Verder verwijst inspreker naar de drie verschillende flexibele keringen die onderzocht moeten worden.

Reactie:

Wanneer teksten uit de NRD worden overgenomen in het MER zullen, waar dit relevant en nuttig wordt geacht, de wijzigingen of aanvullingen van insprekers worden meegenomen. De NRD zelf wordt niet meer aangepast. De genoemde tijdelijke keringen worden wel onderzocht in het MER.

Punt 9

Inspreker draagt een vijfde alternatief aan, alternatief 4 maar dan zonder retentiegebied.

Reactie:

Het voorkeursalternatief hoeft niet per se een van de 4 alternatieven te zijn zoals deze weergegeven zijn in de NRD. Dit kan ook een samenstelling zijn van de verschillende alternatieven. Het door de inspreker aangedragen alternatief is een combinatie van de alternatieven 1 en 4. Een nadere uitleg over de mogelijkheden van het samenstellen van verschillende alternatieven is weergegeven in deel A van deze Nota van Beantwoording onder "ontwerpprincipes".

3.15 Zienswijze 15: Klankbordgroep water en landschap, Comité Behoud Historisch Aanzicht Wessem, Dorpsraad Wessem

Punt 1

Inspreker stelt dat de NRD onvoldoende rekening houdt met externe factoren die invloed hebben op de Maas, bijvoorbeeld de Grensmaas en Verbreding doorstroming Maas.

Reactie:

Bij uitwerking van dijkversterkingen wordt normaliter alleen rekening gehouden met vergunde maatregelen. Alleen aan deze maatregelen ligt namelijk een definitief besluit en een financiering ten grondslag. Voor het berekenen van waterstanden wordt het HOB-model (Hydraulische Ontwerpbelasting Maasvallei) gebruikt. In dit rekenmodel is een uitgebreide lijst aan maatregelen verwerkt waaronder de door inspreker genoemde Vlaamse Ingrepen, Maaswerken en de retentiegebieden Lateraalkanaal-West en Lob van Gennep. Ook Maaspark Well, Ooijen-Wanssum en hoogwatergeul Lomm zijn hier onder andere in opgenomen. Om overinvesteringen en onnodig hoge keringen op de Maasvallei te voorkomen zijn er aanvullende waterstand verlagende maatregelen meegenomen, waarvan redelijkerwijs verwacht wordt dat ze op termijn worden uitgevoerd. Dit zijn onder meer de Koploperprojecten Venlo, Oeffelt en Ravenstein-Lith en de dijkverleggingen Baarlo, Hout Blerick -Venlo-Velden, Arcen, Well en Thorn - Wessem. De onderliggende ontwerpen van deze maatregelen zijn weliswaar nog niet definitief, maar leveren in het HOB-model een significante waterstandsverlaging op die bijdraagt aan minder hoge waterkeringen op het traject van de Maasvallei.

Voor het in beeld brengen van de benodigde dijkversterkingsopgave worden dan ook meer projecten betrokken dan enkel de vijf dijkverleggingen.

Punt 2

Inspreker stelt dat de NRD te kort schiet in het onderzoek naar de Koningssteendam en de veiligheidsrisico's die dit met zich meebrengt.

Reactie:

Inspreker maakt een terechte opmerking over de Koningssteendam. Voor een nadere toelichting over de wijze waarop wordt omgegaan met de Koningssteendam, verwijzen wij u naar deel A in deze Nota van Beantwoording.

Punt 3

Inspreker stelt dat er onvoldoende onderzoek is voorzien naar de effecten op kwel in het gebied tussen Thorn en Wessem. Inspreker verwacht dat de dijken van het retentiegebied de kwelproblematiek zullen verergeren.

Reactie:

In het onderzoek naar het retentiegebied vormen de gevolgen voor kwelwater een volwaardig onderdeel in het MER. Momenteel worden modelberekeningen uitgevoerd om de gevolgen voor kwelwater in beeld te brengen. Wij verwijzen u naar deel A van deze Nota van Beantwoording voor een nadere toelichting op kwel.

Punt 4

Inspreker merkt op dat het gebied achter de keringen niet is aangewezen als winterbed. Volgens insprekers is er geen verlies van bergingscapaciteit.

Reactie:

De huidige keringen in het dijktraject Thorn - Wessem zijn bij hoogwater overstroombaar. Dit betekent dat het gebied achter deze keringen onderdeel is van het winterbed. In de Beleidslijn Grote Rivieren is aangegeven welke gebieden stroomvoerend of bergend zijn en tot het winterbed behoren. Hieruit blijkt dat ook gebieden achter de kering aangewezen zijn als winterbed. Dit is ook opgenomen in de bestemmingsplannen. Met het ophogen van de keringen in het kader van het HWBP komt de status van winterbed bij het binnendijkse gebied te vervallen, met uitzonder van het eventueel te realiseren retatiebekken. Wij verwijzen u naar deel A van deze Nota van Beantwoording voor een nadere toelichting op retentiegebied en de systeemopgave.

Punt 5

Inspreker merkt op dat het NRD geen oog heeft voor de aantasting van bestaande functies zoals agrarisch gebruik, de schutterij en de aantasting van de Flora en Fauna als gevolg van de aanleg van het retentiebekken.

Reactie:

In het MER worden de gevolgen en effecten van de aanleg van het retentiebekken in beeld gebracht. Dit volgt ook uit het beoordelingskader uit het NRD (tabel 4-1). In het beoordelingskader zijn ook de gevolgen voor bestaande functies zoals agrarisch gebruik en de schutterij, en flora en fauna opgenomen.

Punt 6

Op basis van voorgenoemde redenen draagt inspreker een vijfde alternatief aan, alternatief 4 maar dan zonder retentiegebied.

Reactie:

Het voorkeursalternatief hoeft niet per se een van de 4 alternatieven te zijn zoals deze weergegeven zijn in de NRD. Dit kan ook een samenstelling zijn van de verschillende alternatieven. Het door de inspreker aangedragen alternatief is een combinatie van de alternatieven 1 en 4. Een nadere uitleg over de mogelijkheden van het samenstellen van verschillende alternatieven is opgenomen indeel A van deze Nota van Beantwoording onder "ontwerpprincipes".